

ŠULSKE NOWINY

Serbska wyša šula Ralbicy
UNESCO projektna šula
www.sorbische-schule-ralbitz.de

Smažnik 2023
28. lětnik, 275. wudaće

Wopyt w sudnistwje

Spočatk měrca wopytachu šulerki a šulerjo 8. lětnika krajne sudnistwo w Budyšinje. Wězo dobrowólnje - bjez sudniskeho přeprošenja.

Z wučerjemi towaršnowědy, knjezom Kliemankom, knjezom

Zahrodnikom a knjeni Krječmanowej zetkach so wšitcy w Zejicach. Wottam jědźechu dale z busom do Budyšina. Tam přijěwši, postrowi knjez Lucas, sudnik jednanja, ekskursijowu skupinu. Prjedy hač so sudniski proces zahaji, dóstachu šulerki a šulerjo dohlad do jeho powołanja a ciwilneho procesa.

Jednanje w krótkim: Skóržbnik padny při zymskich wuměnjach ducy na džěto. Na to bě operacija ramjenja trěbna. Nětko žada sej narunanje škody a bólny pjenjez.

Koncentrowani sčěhowachu šulerki a šulerjo jednanje. Sudnik, zakitowar, skóržbnik, wobskorženy a pječ swědkow běchu do cyłeho procesa zawjazani. Tež po 2,5 hodźinje njemóžeše so wusud tworić.

Po sudniskim jednanju mějachu šulerki a šulerjo hišće móžnosć, prašenja stajić. Wutrobny džak knjezej Lucasej, kotryž sej za našu ekskursijowu skupinu čas wza a nam swoje powołanje kaž tež sudniske jednanja rozkładže.

- Mathias Kliemank -

15. dzeń młodźinskeho nowinarstwa w Drježdźanach

Srjedu, 8. měrca, podachmy so na puć do Krajneho sejma w Drježdźanach. Što tam chcychmy?

Běchmy jako AGja šulska nowina na 15. dzeń młodźinskeho nowinarstwa

přeprošeni! Jako dojdžechmy sej do Krajneho sejma, buchmy hnydom přećelnje powitani a do rumnosće přewodzeni, hdžež so zhromadźichmy. Po krótkim času přidružichu so tež tamni šulerjo druhich šulow a rum běše spěšnje derje pjelnjeny. Kóždy dósta swójsku kartku z mjenom a noticny blok. Po tym zo bě kóždy městno namakať, powitachu nas hišće raz wšitkich zhromadnje. Sćehowaše krótka narěč, w kotrejž so nam zamołwići tutoho dnja předstajichu. Prjedy hač móžachmy so do džěta dać, buchmy do dweju skupinow rozrjadowani.

W našej skupinje nawuknychmy jako přenje, kak ma so interview prawje wjesć, kotre prašenja měli so stajeć a kotre formulacije měli so radšo dospołnje wobeńć. Naposledk dyrbjachmy prašenja za interview z někotrymi politikarjemi wudžětać. Po wobjedže dóstachmy hišće priwatne wjedženje po Krajnym sejmje. W plenarnej žurli smy samo - kaž prawi politikarjo - maťu debatu wjedli. Naš tema: Měli so šulske znamki wotstronić? K tomu wudžětachmy sej w třoch mjeńšich skupinach argumenty. Přenja skupina zastupowaše argumenty za wotstronjenje, druha běše přećiwo tomu a třeća smědžeše sej swoju stronu wupytać. Tak přińdže k wulkej diskusiji wšitkich skupinow a facit: Znamki měli wostać.

Po tym bě skónčnje tak daloko. Džěchmy wšitcy hromadže wróco do žurle, w kotrejž čakachu hižo Sandra Gockel (CDU), Antje Feiks (Lěwica), dr. Claudia Maicher (Zeleni) a Sabine Friedel (SPD) na nas. Smědžachmy jim někotre prašenja stajić, kotrež potom wotmołwichu. Bohužel njemějachmy dosć časa za kóžde prašenje, ale běše zajimawe politikarkam připostuchać.

Wutrobny džak za móžnosć wobdžělenja!

- tekst: Louisa Domanic, wobrazy: L. Pešmanowa, organizatorjo JPT 2023 -

Błudźenki ze Skandinawiskeje w Njeswaćidle

Spočatk meje steješe za rjadownju 10, hromadže z wučerjomaj kn. Kliemankom a kn. Wornarjom ekskursija w předmjeće geografija na wučbnym planje. Rjadownja zetka so w 7.30 hodź. w šuli. Po powučanju wjedžeše nas ekskursija do Małeho Holešowa. Cil běše rybarski dwór přirodnoškitneho zwjazka Njeswaćidła. Po puću zastachmy we Łomšćanskim lěsu při pomniku wotprawjeneho pólskeho nućenskeho džětaćerja. Dojěwši do Małeho Holešowa, powitachmy zamotwitych

projekta „póda“. We wobłuku tutoho projekta buchu wšelake temy wobjednawane. Zeznachmy na přikład wosebitosće pólnjeje a lěsneje pódy, zo ma wšelake funkcije a natwari počah mjez wegetaciju, wodu a čłowječim wužiwanjom. Přepytowachmy zestawy pódy a rozmołwjachmy so wo wuskutkach čłowječeho wužiwanja. Po wopyće w Małym Holešowje jědzachmy dale do Njeswaćidła k barokowemu hrodej. W skupinach wuskušowachmy (erkundschaften) šćežki lodoweje doby. Wosebje zajimawe bě prašenje, kak běchu błudźenki (Findlinge) ze Skandinawiskeje do Njeswaćidła dóšli. W parku roda nadeńdžechmy nimo toho wjace hač 35 błudźenkow, kotrež buchu z Kamjenjanskeje (Caminau) kaolinoweje jamy wuryte. Po wunošnym praktiskim džěle dojedžechmy sej do Nižeje Wsy k wobjedu.

Wutrobny džak za planowanje a přewjedženje ekskursije.

- Nadine Modschinkec -

INFORMACIJE – TERMINY – WŠELČIZNY

5. smažnika	sportowy swjedzeń
wot 12. do 29. smažnika	ertne pruwowanja
26. smažnika	ADAC 5. a 6. lětnik
27. smažnika	7. lětnik w Techniskich zběrkach
28. smažnika	pluwanski džěń w Porchowje
29. smažnika do 6. pražnika	praktikum za 8. a 9. lětnik
30. smažnika	wotchadnička w Šunowje

Nowy UNESCO - projekt

Póndzelu, dnja
24. apryla, podachu so
šulerki a šulerjo
wosmeho lětnika ze

Serbskeje wyšeje šule Ralbicy na

UNESCO-projekt „Sadženje štomow“. Projekt nawjedowachu lěsnistwo Smječkecy a wučerjej knjez Kliemank a knjez Wowčer. Po witanju hajnikow knjeza Petrika, knjeza Furchnera a knjeza Čornaka, kotřiž nam situaciju w farskim lěsu blisko Ralbic rozkładžechu, rozdžlichmy so do džělowych skupinow. W tutym lěsnym wotrězku dyrbeješe so cyłkownje něhdže 1.500 štomikow na 1,5 hektarach wosadžeć. Naš zaměr bě 400 małych šiškowych dubow a hrabow za zalěsnjenje sadzić. Chójny buchu w poslednich lětach wosebje přez wětřiki, njewjedra, suchotu a přez škódnika „chójnowy krasnik“ wobškodžene. Informacije k prawemu postupowanju, hdže a kak maja so sadzić, dóstachmy wot knjeza Furchnera. Při tym nawuknychmy, zo ma so hrab pod dubom zaměstnić, dokelž trjeba chłódk. Tak dachmy so z počnym elanom do džěła. Někotři šulerjo točachu džěry, druzy pomhachu při natwarje škita sadženkow a dalši šulerjo při natwarje płota. Nadžijamy so, zo narostu zesadžane štomy derje. Džakuju za wulkotny projekt!

- Stephanie Metašec -

